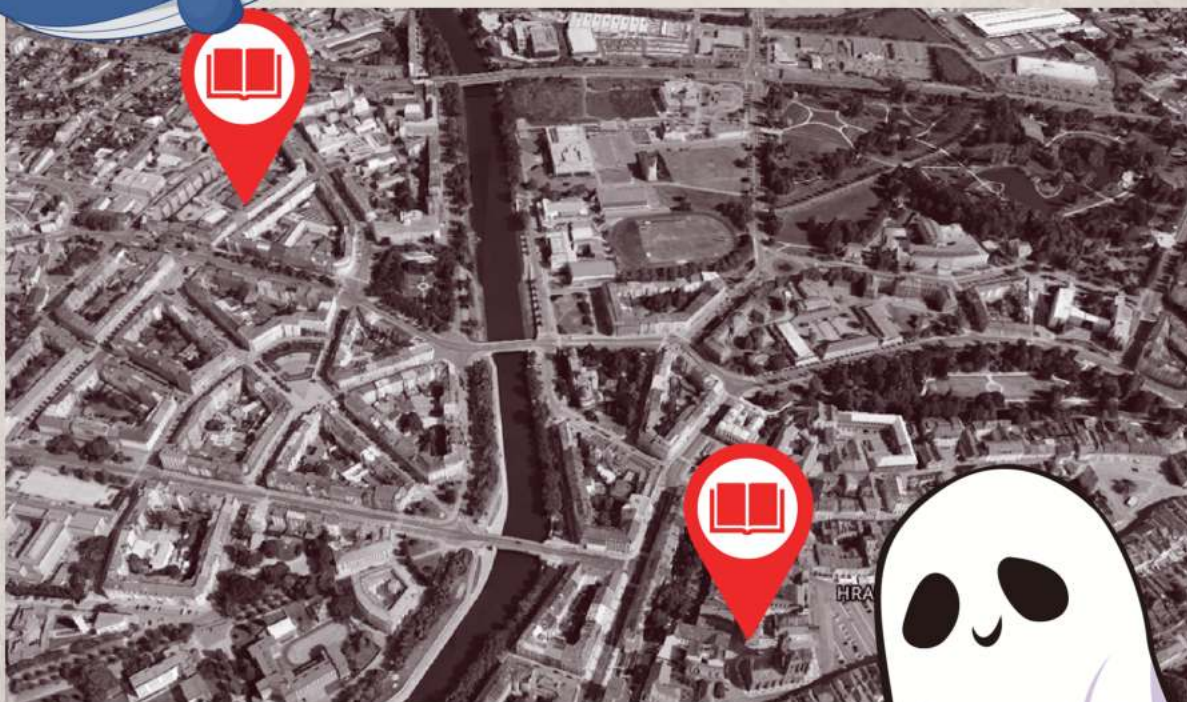
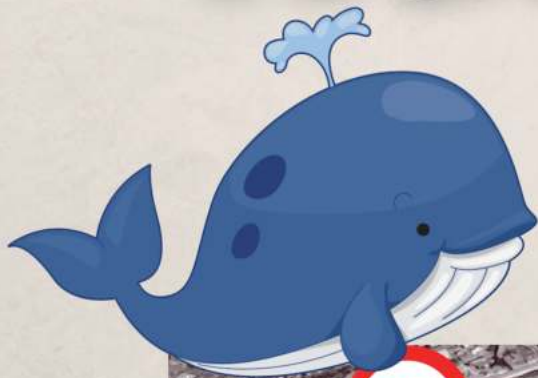

Knihovna města Hradce Králové vás vítá na startu městské hry

Od Ducha k Velrybě

Připravte si tužky, začínáme!

Jak hrát?

Trasa venkovní hry je označena v mapce na konci brožury. Začíná za katedrálou sv. Ducha a končí u ústřední knihovny ve Wonkově ulici.

Cestou vás čeká několik zastavení u míst, kde knihovna (nebo její pobočky) sídlila. U každého zastavení najdete v této brožurce otázku. Odpověď pak zapíšete do křížovky na konci brožury.

Tajenku nám můžete poslat e-mailem na infostredisko@knihovnahk.cz nebo sdělit osobně v referenčním centru knihovny ve Wonkově ulici. Ti, kdo nám tajenku přinesou osobně, si mohou vybrat originální dáreček.

Ze všech účastníků hry vylosujeme v září 2023 tři výherce balíčků tematicky spojených s naší knihovnou.

Hodně štěstí!

Více o historii knihovny a možná i nápovědu najdete na <https://arcg.is/1ji0ai0>

1.

Dům čp. 59 za katedrálou sv. Ducha

Příběh městské knihovny se začal psát 4. 10. 1896 v soukromém bytě knihovníka Karla Paula v domě čp. 59 za katedrálou sv. Ducha. Hned první den se půjčilo 120 knih. Knihovna tu sídlila 3 roky.

Městská lidová knihovna otevřena bude již 4. října t. r. v domě č. 59. v prvém poschodí na náměstí děkanském. Knihy půjčovati se budou zdarma dvakrátě týdně a to ve středu od 7—8 hod. večer a v neděli od 1—2 hod. odpo. Zapůjčí se nejvíce 3 knihy najednou. Za ztracené, pomazané a poškozené knihy zaplatiti se musí úplná krámská cena celého díla i vazba. Knihy vypůjčiti lze sobě nejdéle na 14 dnů.

zdroj: Ratibor, roč. 13, č. 38 (19. 9. 1896), s. 526.

Kdysi se toto náměstíčko jmenovalo Děkanské náměstí. Dnes je pojmenováno po jednom papežovi. Víte, který to byl?

Jeho jméno (bez pořadového čísla) zapište do 1. řádku křížovky.

Dům čp. 33 vedle domu U Špuláků

V prosinci 1899 tady byla otevřena **Palackého čítárna** a zároveň se do stejné místnosti přestěhovala městská knihovna.

Veřejná čítárna Palackého otevřena bude v neděli dne 17. t. m. o 9. hodině ráno. Zřízena byla péčí sdružených spolků královéhradeckých*), jimž ochotně vyšla vstříc obec zdejší tím, že propůjčila bezplatně pro čítárnu prostrannou, vzdušnou a světlou místnost v bývalé chlapecké škole na Velkém náměstí (vedle hlavní stráže), vytápění a osvětlování této místnosti a kromě toho stálou subvencí 200 zl. ročně. V čítárně umístěna je též městská lidová knihovna, kde se bezplatně půjčuje dvakrát týdně. Čítárna otevřena je všední dny od půl 1. až do půl 3. hod. odpo., od 5—8 večer; v neděli a svátky: od půl 9. až do půl 12. hod. dopol., od 2—5 hod. odpo. V čítárně, jak jsme již minule podotkli, bude hleděno i k umělecké výchově občanstva; laskavosti pp. MUDra. Ippena a MUDra. Klumpara čítárna bude vyzdobena cennými obrazy, rytinami a uměleckými výrobky. Více o čítárně napíšeme přistě.

zdroj: Osvěta lidu, roč. 4, č. 51 (17. 12. 1899), s. 4.

Do 2. řádku křížovky запиšte 3. slovo z cedule na fasádě vedle vchodu do domu čp. 33.

Dům čp. 34 U Špuláků

Do domu U Špuláků byla nejprve přestěhována Palackého čítárna (9. 2. 1913). O deset let později se sem přemístila i městská knihovna (27. 3. 1923) a obě instituce splynuly v jednu. Novou knihovnicí se od září 1923 stala Anna Rybová, která v této funkci setrvala až do dubna 1940.

Čítárna novin a revuí v Palackého čítárně.

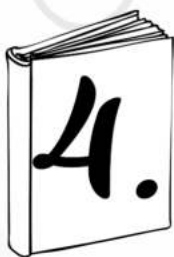

Knihovnice Anna Rybová v městské knihovně U Špuláků.

Jak se jmenuje kryté schodiště vedle domu U Špuláků?

Odpověď zapište do 3. řádku křížovky.

*Dům čp. 122,
Kavčí plácek
dnes již neexistuje*

Po vypuknutí 1. světové války byla městská knihovna od 1. 10. 1914 uzavřena. Její provoz byl obnoven až roku 1916, ale již na jiném místě. Jednalo se o obecní dům čp. 122 na Kavčím plácku, kde byl hostinec "U Sokola".

Budova byla zbourána a dnes už ji na místě nenajdete. Prostory pro knihovnu nebyly moc vhodné.

Inspekce v obecní knihovně a v Palackého čítárně. Inspekci v obecní knihovně a Palackého čítárně vykonal 9. června nově ustanovený státní knihovnický instruktor Frant. Fridrich, jemuž přiděleny jsou župy královéhradecká, pardubická, českolipská, mladoboleslavská a lounská. Umístění obecní knihovny a seznamy knih jej neuspokojily, za to velmi se mu líbila Palackého čítárna, zvláště její úprava. K večeru v Palackého čítárně za přítomnosti jeho konána byla schůze knihovnické rady a okresních dozorců knihoven obecních, při níž promluvil

o různých otázkách, týkajících se obecních knihoven.

zdroj: Osvěta lidu, roč. 24, č. 24 (18. 6. 1921), s. 4.

Jaké bylo příjmení inspektora, kterému se nelíbil stav knihovny v domě čp. 122?

Odpověď запиšte do 4. řádku křížovky.

5.

*Dům čp. 177,
Tomkova ulice*

Mnozí z vás si tuto budovu dobře pamatují. Městská knihovna se do bývalého Záložního úvěrního ústavu přestěhovala 24. 4. 1939. V prvním patře byly výstavní prostory a knihovna se usídlila v přízemí. Budova se nijak stavebně neupravovala, a tak se knihy půjčovaly přes původní bankovní přepážky.

Jaká církev momentálně v budově působí?

Odpověď запиšte do 5. řádku křížovky.

Interiéry knihovny v Tomkově ulici.

6.

Dům čp. 620, Tomkova ulice

Procházíte-li starou částí Hradce Králové, patrně projdete i Tomkovou ulicí, kde vás z budov nejvíce zaujmou asi objekty okresní knihovny. A to proto, že se tu pohybují zedníci, malíři i opraváři, pracující na adaptaci a rekonstrukci knihovny v Tomkově ulici. Jak tedy vypadá současný stav kulturního zařízení, ve kterém bylo včera znovu otevřeno hudební oddělení a kde jsme s novinářským blokem byli už v únoru 1986?

NOTY A TÓNY VE STUDOVNĚ

„V roce 1982 jsme zakoupili dva sousední domy, abychom rozšířili stávající prostory knihovny. V jednom z nich je hudební oddělení. Předchozí bylo umístěno v hlavní budově a nevyhovovalo pro stísněné prostory. Proto se v roce 1982 přistoupilo k adaptaci této budovy na hudební oddělení. Záměr byl získat co nejvíce skladovacích prostor v přízemních a půdních místnostech pro umístění knih, časopisů, desek a notového materiálu,“ říká k adaptaci ředitel okresní knihovny FRANTIŠEK VÍCH.

„A úkol to byl opravdu náročný, neboť jsme potřebovali umístit 30 000 svazků not, 6000 knih, 14 000 desek. A jak to vypadá dnes, když už je provoz zahájen? V prvním poschodí je půjčovna notového materiálu, knih a časopisů a hudbě a studovna s pianinem a příruční knihovničkou. Tyto prostory jsou otevřeny v pondělí a ve čtvrtek od 9 do 12 hodin a od 13 do 18 hodin. V druhém poschodí chceme v příštím roce zřídit poslechové studio, projektově ho řešil arch. EMIL KRÁLÍK ze Stavoprojektu, výrobcem zařízení jsou Dřevařské závody Týniště nad Orlicí. Nebude se zde však smět nahrávat, kopírovat a smět půjčovat

gramofonové desky, neboť to je nepřipustné a protizákonné,“ přidává informace vedoucí hudebního oddělení LUMÍR LANSKÝ.

„Poslechové studio bude vybaveno i nejnovější technikou, přehrávači kompaktních desek, videopřehrávači, barevnou televizí, a samozřejmě i klasickými nosiči informací – gramofony a magnetofony. Vše bude ovládat knihovník z ovládacího pultu. Bude zde osm míst s po-

slechem do sluchátek, vedle toho počítáme s tím, že bychom místnost upravovali i pro kolektivní poslech. Bude tu také jedno pracoviště jazykových kursů nahraných na kazetách nebo deskách,“ uzavřel povídání o hudebním oddělení okresní knihovny v Hradci Králové ředitel FRANTIŠEK VÍCH.

Toto oddělení je největší svého druhu v našem kraji, sloužit bude Zákům LSU, pedagogické fakulty, pardubické konzervatoře, členům Východočeského komorního orchestru Pardubice a Symfonického orchestru města Hradce Králové i všem dalším zájemcům o hudbu. (mp)

V roce 1940 bylo otevřeno samostatné hudební oddělení. Nejprve sídlilo spolu s knihovnou v Tomkově ulici čp. 177. V roce 1986 bylo oddělení částečně přestěhováno do domu čp. 620 na protější straně ulice. Zbytek oddělení se sem přesunul až v roce 1988. Nechybělo tu ani moderně vybavené poslechové studio.

zdroj: Nové Hradecko, roč. 28, č. 41 (7. 10. 1986), s. 2.

V poslechovém studiu byste našli i přístroj, na kterém se přehrávaly audiokazety. Víte, co to bylo za přístroj?

kazetový _____

Chybějící slovo запиšte do 6. řádku křížovky.

Hudební oddělení s poslechovým studiem.

7.

Dům čp. 194, Dlouhá ulice

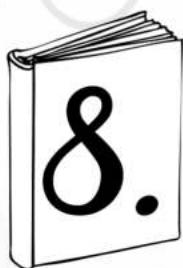

K budově ústřední půjčovny patřil i přilehlý dům čp. 194 v Dlouhé ulici. Knihovna ho zakoupila v roce 1982 a bylo sem umístěno oddělení politické literatury s informačním střediskem zaměřeným na regionální literaturu a oddělení doplňování a zpracování fondů.

Jak se jmenovala královna, podle které byla pojmenována vinárna ve sklepě tohoto domu?

Chybějící slovo zapište do 7. řádku křížovky.

*Dům čp. 626,
Eliščino nábřeží*

Mezi lety 2008 a 2013 na tomto místě sídlila dětská knihovna, která byla původně v prostorách ZŠ Zálabí a vznikla přestěhováním dětského oddělení pobočky na Pražském Předměstí. Někteří z vás si jistě pamatují, že předtím v tomto domě sídlila studovna jiné knihovny.

Stěhování dětského oddělení na Eliščino nábřeží (2008).

Která knihovna tu sídlila před dětskou půjčovnou?

_____ a vědecká knihovna

Chybějící slovo zapište do 8. řádku křížovky.

*Dům čp. 623,
Čelakovského ulice*

V tomto domě byla 16. 10. 1951 otevřena pobočka městské knihovny. Jelikož se jednalo o celkem frekventované místo, neměla nouzi o návštěvníky. Ovšem prostory tu byly poněkud stísněné. Pobočka byla v roce 1991 zrušena kvůli vysokému nájmu.

Ulice, ve které se pobočka nacházela, nese jméno Františka Ladislava Čelakovského. Jeho druhou ženou byla Antonie Reissová. Víte, jaký pseudonym používala?

_____ Rajská

Její křestní jméno zapište do 9. řádku křížovky.

Interiéry pobočky v Čelakovského ulici.

10.

*Dům čp. 453,
ulice S. K. Neumanna*

Počátky knihovny na Pražském Předměstí sahají až do roku 1892, kdy byla založena knihovna Občanské besedy Komenský. Z ní potom vznikla obecní knihovna, která se v roce 1942 stala pobočkou hradecké městské knihovny. Čtyřicet let ji vedl učitel Antonín Šmída. Knihovna se mnohokrát stěhovala až nakonec zakotvila v domě čp. 453 v ulici S. K. Neumanna (vedle kostela Božského srdce Páně). V roce 1993 dostala knihovna výpověď z nájmu a opět se musela stěhovat.

Jaké bylo příjmení dlouholetého knihovníka na Pražském Předměstí?

Odpověď zapište do 10. řádku křížovky.

*Dům čp. 1144,
Nádražní ulice*

Pobočka Pražské Předměstí tu byla otevřena 2. 9. 1996. V 1. patře bylo oddělení pro dospělé a sklep sloužil jako sklad knih. V domě se nacházelo ještě několik bytů. Když se městská knihovna stěhovala do rekonstruovaného Vertexu, pobočka byla zrušena a její fond i čtenáři byli převedeni do Wonkovy ulice.

Najděte slovo schované v přesmyčce:

KIL MNOHO

Odpověď запиšte do 11. řádku křížovky.

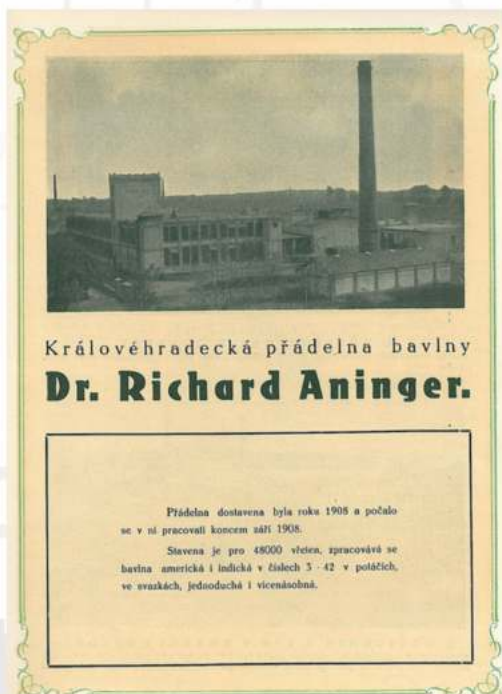

Wonkova ulice čp. 1262/1a

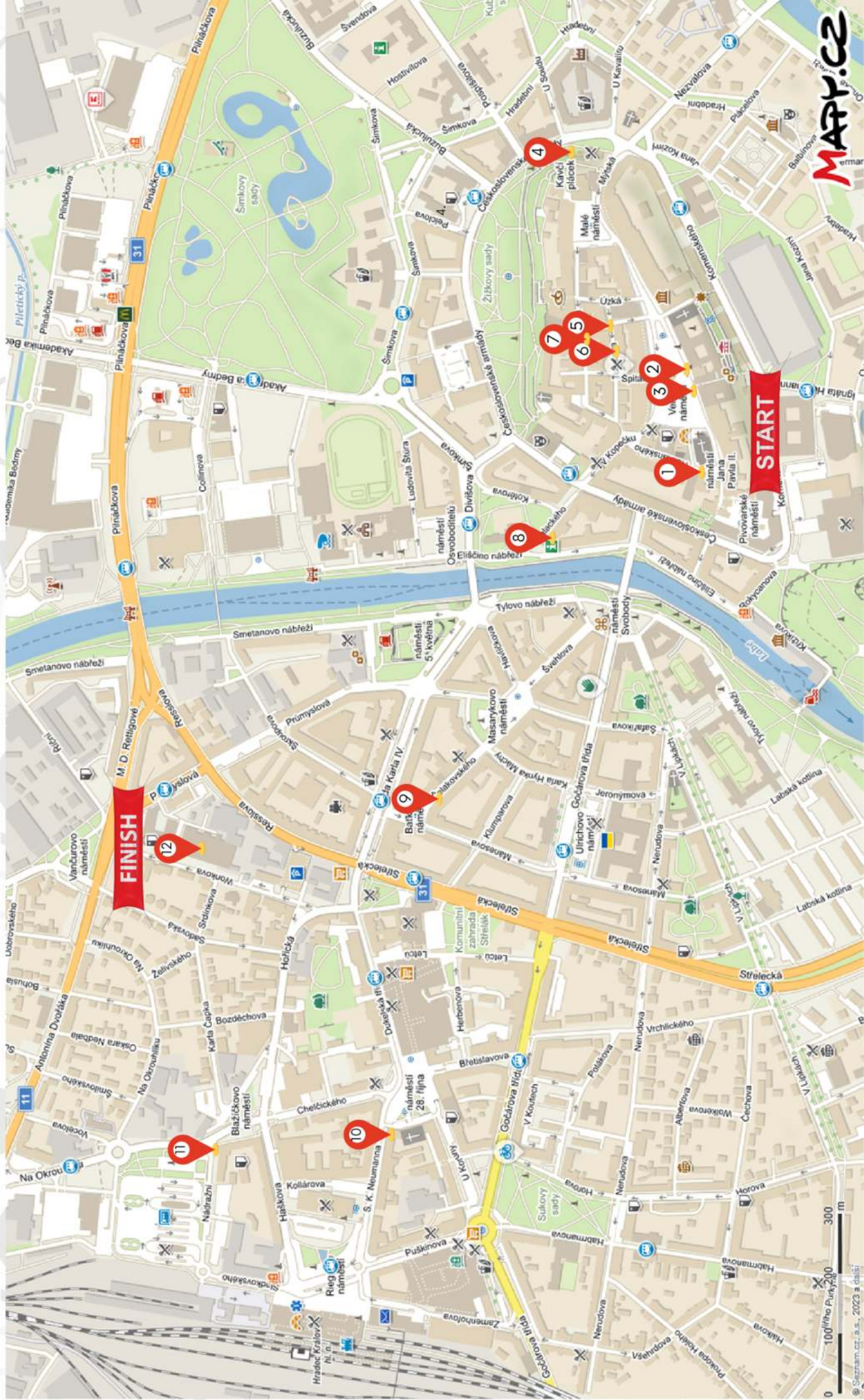
V březnu 2013 se Knihovna města Hradce Králové konečně přestěhovala do nových prostor. Bývalá továrna Vertex se přeměnila na ráj knihomolů s velrybou na střeše. Ještě před Vertexem tu sídlila přádelna bavlny Richarda Aningera.

Jakou surovinu zpracovávala Aningerova přádelna?

Odpověď запиšte do 12. řádku křížovky.

MAPA KE HŘE

- 1** dům čp. 59, za katedrálou sv. Ducha
- 2** Velké náměstí čp. 33
- 3** Velké náměstí čp. 34 (U Špuláků)
- 4** Kavčí plácek čp. 122 (dům je již zbourán)
- 5** Tomkova čp. 177
- 6** Tomkova čp. 620
- 7** Dlouhá čp. 194
- 8** Eliščino nábřeží čp. 626 (Infocentrum)
- 9** Čelakovského čp. 623
- 10** S. K. Neumanna čp. 453
- 11** Nádražní čp. 1144
- 12** Wonkova 1262/1a

